

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 grudnia 2000 r.

Sąd Najwyższy Izba Cywilna
w składzie następującym:

Przewodniczący: SSN - Tadeusz Wiśniewski
Sędziowie: SN - Antoni Górski
SN - Hubert Wrzeszcz (spraw.)

Protokolant: Ewa Krentzel

po rozpoznaniu w dniu 14 grudnia 2000 r.
na rozprawie sprawy
z powództwa M. Ł.
przeciwko B. Ł.
o rozwód
na skutek kasacji pozwanego
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 15 stycznia 1998 r., sygn. akt I ACa [...]

oddala kasację.

Uzasadnienie

Sąd Wojewódzki w W. wyrokiem z dnia 25 lutego 1997 r. rozwiązał małżeństwo stron przez rozwód z przyczyn nie zawinionych przez małżonków a nadto między innymi:

- uregulował kontakty ojca z córką ustalając, że będą się one odbywać w pierwszą i третią sobotę każdego miesiąca od godz. 11⁰⁰ do 19⁰⁰ w obecności kuratora, chyba że stan zdrowia B. Ł., stwierdzony aktualnym orzeczeniem lekarskim, pozwoli pominąć udział kuratora w tych spotkaniach
- zobowiązał pozwanego do płacenia na rzecz dziecka 200 zł alimentów miesięcznie.

Na skutek apelacji pozwanego kwestionującej orzeczenie rozwodu z przyczyn nie zawinionych przez strony, Sąd odwoławczy zaskarżonym wyrokiem uchylił orzeczenie w części ustalającej możliwość pominięcia udziału kuratora sądowego w spotkaniach ojca z córką a w pozostałym zakresie apelację oddalił.

Sąd II instancji dzieląc ustalenia faktyczne Sądu Wojewódzkiego, zaaprobował także stanowisko tego Sądu, że brak podstaw do przypisania powódce winy za rozkład pożycia małżeńskiego stron. Sąd odwoławczy podkreślił wpływ choroby psychicznej pozwanego (schizofrenia) na rozpad małżeństwa. Powoduje ona, że pozwany nie ocenia obiektywnie swojego stanu zdrowia i postępowania. Uważa się za zdrowego i nie widzi potrzeby leczenia się. Jest przekonany, że żona umieściła go w szpitalu bez potrzeby. Na stosunki między małżonkami negatywnie wpływało zachowanie się matki pozwanego. Jest ona bardzo mocno zaangażowana emocjonalnie w życie syna, pragnie uczestniczyć w jego wszystkich wydarzeniach. Ingerując w życie stron matka pozwanego stawiała po stronie syna, będąc bezkrytyczną wobec jego poczynąń i własnych.

Sądy obu instancji podkreślały duże zainteresowanie pozwanego wychowaniem córki.

Orzeczenie dotyczące osobistych kontaktów ojca z dzieckiem Sąd odwoławczy uznał w zasadzie za prawidłowe. Uchylił je w części regulującej spotkania bez udziału kuratora uznając, że jest ono „nieprecyzyjne, niewykonalne i zbyteczne”.

Również prawidłowo – zdaniem Sądu Apelacyjnego – zostały ustalone alimenty. Odpowiadają one potrzebom siedmioletniej uprawnionej i możliwościom zobowiązanego, który zarabia około 1200 zł miesięcznie.

W kasacji opartej na pierwszej podstawie z art. 393¹ kpc, pełnomocnik pozwanego, zarzucając naruszenie art. 56 § 2 i § 3 kr.i op. przez błędną jego wykładnię i niewłaściwe zastosowanie, wniósł „o zmianę zaskarżonego wyroku utrzymującego w mocy wyrok Sądu Wojewódzkiego (...) oraz orzeczenie o kosztach procesu za wszystkie instancje”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 393¹¹ kpc w wersji obowiązującej do 1 lipca 2000 r. Sąd Najwyższy rozpoznając kasację jest – z wyjątkiem nieważności postępowania, które bierze pod rozagę z urzędu – związany jej granicami. To oznacza, że do rozpoznania kasacji, która zarzuca wyłącznie naruszenie prawa materialnego, miarodajny jest stan faktyczny sprawy, na którym został oparty zaskarżony wyrok. Brak drugiej podstawy kasacyjnej sprawia bowiem, że stan faktyczny zakwestionowanego orzeczenia nie podlega kontroli kasacyjnej.

W świetle wiążącej Sąd Najwyższy podstawy faktycznej zaskarżonego wyroku oczywiście chyby jest zarzut naruszenia art. 56 § 3 kr. i op.

Przepis ten wyraża zasadę, że orzeczenie rozvodu jest niedopuszczalne, jeżeli żąda go małżonek wyłącznie winny rozkładu pożycia i przewiduje od niej dwa wyjątki, a mianowicie – rozwód jest dopuszczalny, gdy: a) drugi małżonek wyrazi zgodę na rozwód, b) odmowa zgody jest w danych okolicznościach sprzeczna z zasadami współżycia społecznego.

Sądy obu instancji zgodnie uznały, że rozkład pożycia małżeńskiego stron nastąpił z powodów nie zawinionych przez małżonków. To oznacza, że orzeczenie rozvodu nie nastąpiło według zasad z art. 56 § 3 kr. i op. ponieważ żądającym rozvodu nie był małżonek wyłącznie winny rozkładu pożycia. Zaskarżony wyrok – wbrew stanowisku autora kasacji – nie mógł więc zapaść z naruszeniem art. 56 § 3 kr. i op.

Również nie mógł odnieść oczekiwanego skutku zarzut naruszenia art. 56 § 2 r. i op. Przepis ten zawiera dwie tzw. negatywne przesłanki rozwodu stanowiąc, że jest niedopuszczalne jego orzeczenie jeżeli: 1) wskutek rozwodu miałyby ucierpieć dobro wspólnych małoletnich dzieci małżonków, 2) z innych względów rozwód byłby sprzeczny z zasadami współżycia społecznego.

Kasacja, wbrew wymogowi przytoczenia oprócz podstawy kasacyjnej także jej uzasadnienia (art. 393-³ kpc w wersji sprzed 1 lipca 2000 r.) nie wskazuje na czym – w świetle nie podważanych ustaleń faktycznych sprawy, na których Sąd oparł ocenę, że brak przeszkód do orzeczenia rozwodu – polega naruszenie art. 56 § 2 kr. i op. Powtórzenie formuły z art. 393¹ pkt 1 kpc, że naruszenie wskazanego przepisu prawa materialnego polega na „błędnej jego wykładni i niewłaściwym zastosowaniu nie czyni zadość” – co Sąd Najwyższy podkreślał w niejednym już orzeczeniu – wymogowi przytoczenia uzasadnione podstawy kasacyjnej.

Również w wywodach kasacji brak nawiązania do omawianego zarzutu naruszenia art. 56 § 2 kr. i op. Natomiast jest w nich polemika z orzeczeniem co do winy za rozkład pożycia małżeńskiego, która ze względu na przedmiot unormowania w art. 56 § 2 kr. i op. nie może stanowić uzasadnienia zarzutu naruszenia tego przepisu.

Nie mogą także odnieść skutku zarzuty podniesione w uzasadnieniu kasacji, które dotyczą zakresu obowiązku alimentacyjnego pozwanego i częstotliwości kontaktów B. Ł. z córką, ponieważ nie wiążą się one z podstawą, na której została oparta kasacja.

Z tych względów i na podstawie art. 393¹² kpc w wersji sprzed 1 lipca 2000 r. Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji wyroku.

aw

er